

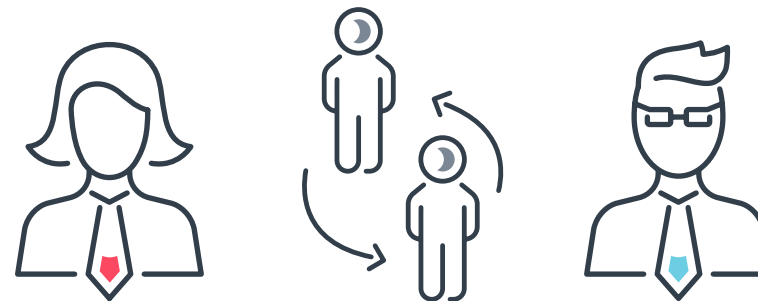
Ervaringen en successen van Regionaal Aanpak Lerarentekort (RAL)

Schoolbesturen hebben in 2019 in meer dan 30 regio's in Nederland initiatieven opgezet om het lerarentekort aan te pakken, met steun van de subsidieregeling Regionale Aanpak Lerarentekort (RAL). Met deze regeling (die een vervolg krijgt in 2020) stimuleert het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) besturen, lerarenopleidingen

en andere partijen om de tekorten gezamenlijk, op regionaal niveau aan te pakken. Samen met Tjipcast deelt het Arbeidsmarktplatform PO ervaringen van de regionale samenwerking aanpak lerarentekort in een serie podcasts. Hieronder leest u meer over de ervaringen van schoolleiders, schoolbestuurders en projectleiders in de regio.

Tutoring: scholieren draaien mee op basisschool

De regio Zwolle biedt middelbare scholieren een bijbaan als tutor aan op een basisschool. Scholieren doen zo niet alleen werkervaring op, maar maken ook kennis met het vak van leraar en ze verdienen er een mooi zakcentje mee. Een innovatief en spannend project dat het lerarentekort op een andere manier aanpakt. En met succes! De scholieren helpen de leraar met hand en spandiensten, maar hebben ook de kans eigen initiatieven te ontplooiën.

Succesfactoren voor leraren:

- Extra handen in de klas.
- Het kost weinig extra tijd omdat scholieren begeleiding krijgen van pabo-studenten.
- Het draagt bij aan een positief beroepsbeeld.

Positief voor scholieren:

- Laagdrempelige kennismaking met het lerarenberoep.
- Goede voorbereiding op keuze voor de pabo.
- Leren van en met elkaar.
- Een zakcentje verdienen overdag.

Tips:

- Zorg ervoor dat de scholieren ruimte en tijd hebben voor deze bijbaan.
- Houd rekening met talenten en voorkeuren van de tutoren bij de invulling van taken.
- Begin klein en breid later uit.
- Bij het maken van afspraken over de inzet van de tutor is altijd behoefte aan persoonlijk contact tussen tutor, po-school, ouders, vo-mentor, HR.

Beluister de podcast van het project Tutoring

Hoe zorg je er in Zeeland voor dat middelbare scholieren kiezen voor een loopbaan in het onderwijs?

In de regio Zeeland werken diverse middelbare scholen en een pabo intensief samen om het lerarentekort aan te pakken. Ze kiezen bewust voor een langetermijnperspectief: het vak van leraar aantrekkelijk maken voor jonge scholieren. Maar hoe krijg je middelbare scholieren geïnteresseerd in een loopbaan in het onderwijs? Waar begin je? In Zeeland kunnen jonge scholieren kennismaken met het vak. Ze mogen bijvoorbeeld meelopen, of zelf een les voorbereiden. Er zijn begeleiders die dit project van de grond trekken.

[Beluister de podcast van het project Zeeland](#)

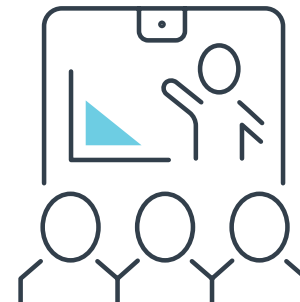

Succesfactoren:

- Leerlingen laten meelopen op de basisschool; laat ze een uurtje lesgeven (5 havo, 6 vwo).
- Geef jongeren een kijkje in de keuken: ze ervaren de beroeps cultuur door een les voor te bereiden of koffie te drinken in de lerarenkamer.
- Het doorbreekt de geslotenheid van de school, voor jong talent, zij-instromers of andere experts.
- Lerarenopleiders professionaliseren en werken samen in een netwerk; zij maken het verschil in de school.
- Het lerarenberoep wordt aantrekkelijker en diverser door meer organisaties en bedrijven van buiten naar binnen te halen, en ook omgekeerd, door als school erop uit te gaan.
- Samenwerking tussen primair en voortgezet onderwijs, mbo en hbo voor een duurzame aanpak.
- Schakel hulp in bij het anders organiseren, bijvoorbeeld inzet van onderwijsassistenten, of door grotere groepen te maken.

Tips om het lerarentekort aan te pakken:

- Leerlingen bewust maken dat de kans op werk als leraar groot is.
- Zet in op zij-instromers, voor regio Zeeland nog een onbenut potentieel.
- Haal de praktijk naar binnen, laat experts uit techniek of zorg gastlessen geven.
- Zet bij de start een projectorganisatie op (opdracht, rollen, tijdsplan).
- Pak iets concreets aan (werving, profilering) en begin.
- Begin met een project dat direct al uitstraling heeft, zodat je snel effect kunt zien, meten en feedback kunt ophalen.
- Ontwikkel een tool om feiten te verzamelen over uitstroom of instroom.

Van WW-uitkering naar voor de klas

In de regio Zuid-Limburg is een bijzonder project gestart om het lerarentekort aan te pakken. Samen met het UWV werken verschillende basisscholen samen aan een opleidingsinitiatief. Met als doel: hoogopgeleide professionals die in de WW zitten om te scholen tot leraar. Zij krijgen begeleiding in het dagelijks werk, een talentgerichte benadering en een maatwerk pabo-opleiding.

Beluister de podcast van het project 'van WW-uitkering naar voor de klas'

Succesfactoren omscholing:

- Professionals zijn vaak ervaren en geven bijvoorbeeld makkelijk feedback in een team. Dit is gebruikelijk in commerciële beroepen en waardevol voor het onderwijs.
- Het geeft kandidaten rust en vertrouwen doordat UWV de opleiding in het eerste jaar betaalt (inclusief boeken-geld) en er vrijstelling van solliciteren is.
- Een vaste periode van 10 weken meelopen bij de start, aangevuld met modules (drie elementen: ervaren, leren en professionaliseren, talent in kaart brengen).
- Vaste begeleiding vanuit de school voor de zij-instromer.

Tips:

- Maak gebruik van de zelftest [carrièreswitch naar het onderwijs](#) voor geïnteresseerde zij-instromers.
- Vraag mensen direct of ze in het onderwijs willen werken. Dat levert vaak verrassend positieve antwoorden op.
- Benader de unieke expertise en talenten van zij-instromers.
- Probeer een win-winsituatie te creëren door het schoolbestuur te vragen om een contract na de opleiding.
- Wie een afgeronde hbo-opleiding heeft, ziet misschien op tegen omscholing. Maak het traject daarom klein en behapbaar.
- Faciliteer regelmatig overleg tussen besturen om dilemma's in kaart te brengen (praktische veranderstrategie) en constructief samen te werken.
- Zorg voor een goede samenwerking tussen coördinator zij-instroom en projectleider.
- Leg nadruk om het belang van leren in het werk en zorg voor een goede stagebegeleider.
- Breng in kaart hoeveel opleidingsplekken er zijn en bied die actief aan.
- Start snel (het zijn meestal kleine groepen, 8-11 deelnemers per periode).
- Versoepel de instroom bij pabo op meerdere momenten in het jaar.

Basisscholen en hbo's werken samen: traineeship en zij-instroom

Een unieke samenwerking in de regio Gelderland-Utrecht tussen verschillende besturen van basisscholen en 4 hogescholen met één gezamenlijke ambitie: het regionale lerarentekort aan te pakken. Hoe ze dit doen? Door gezamenlijk talent te werven, intakegesprekken te voeren, de zij-instroom te coördineren, trainees te begeleiden en de vervangingspool bij ziekte te organiseren. Deze samenwerking heeft meerdere positieve gevolgen. Het breekt door bestaande muren van scholen, leidt tot meer leerkrachten en stuwt de kwaliteit van onderwijs omhoog.

Succesfactoren:

- Traineeship, nieuw in het onderwijs maar elders heel gebruikelijk.
- Coaching, begeleiding en kennisoverdracht van deelnemers. Gezamenlijk met experts van de hogeschool.
- Ook kleine scholen kunnen meedoen door samenwerking in begeleiding en coaching van deelnemers.
- Onafhankelijke begeleider met overzicht en een blik van buiten (om partijdigheid te voorkomen).

Tips:

- Verken wat je samen kunt doen en maak het praktisch, bijvoorbeeld met een vervangingspool of speeddaten voor sollicitanten.
- Organiseer een gesprek met bestuurders: niet denken vanuit concurrentie maar gezamenlijke doelen.
- Regel in dialoog met elkaar de drie pijlers die je samen wilt:
 - een goede personeelspool;
 - loopbaanbeleid en goed werkgeverschap;
 - leren van elkaar en gebruiken wat je nodig hebt (cafetariamodel).
- Breng in kaart wie welke expertise heeft en kan inzetten.
- Gaandeweg het proces en het doel blijven bespreken.
- Zoek in de oriëntatiefase met bestuurders naar synergie en dynamiek. Vraag bewust of mensen over hun eigen belang durven stappen, zo ja dan ontstaat er energie en beweging.
- Begin al op de basisschool om leerlingen te enthousiasmeren voor het leraarsvak.

Beluister de podcast van het project 'traineeship en zij-instroom'

Nieuwsbrief

Schrijf je in voor onze maandelijkse nieuwsbrief

Blijf op de hoogte van onze publicaties en ontwikkelingen in het primair onderwijs.

Meer weten?

<https://arbeidsmarktplatformpo.nl>

